

NYCKELHARPAN

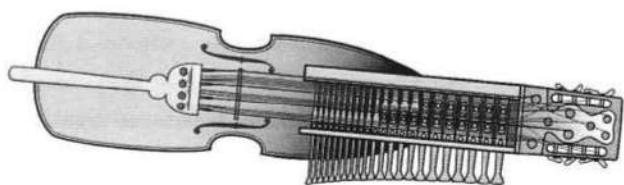
NR 1/2009

FÖRENINGEN NYCKELHARPANS MEDLEMSTIDNING

INBJUDAN TILL ÅRETS HELGKURS I TOBO
EN FINSKSVENSK VALS
SENASTE LÅTKURSEN MED RUNSAVALSEN
KALLELSE TILL ÅRSMÖTE MED ALLSPEL
BYTA STRÄNGAR

NYCKELHARPAN NR 1/09

Årgång 24.

Medlemstidning för Föreningen Nyckelharpan.

Utkommer med 4 nr per år. ISSN 1401-2936

Adress: Föreningen Nyckelharpan, c/o Möllerman
Riddarstigen 17A, 183 30 Täby.

Ansvarig utgivare: Sture Möllerman.

Redaktion: Sture & Marianne Möllerman.

Artiklar och bilder ur Nyckelharpan får ej kopieras för
publicering utan medgivande från redaktionen.

Material till nästa nummer skall vara på redaktionen
senast 10 april.

MEDLEMSSKAP

Årligt medlemskap i Föreningen Nyckelharpan erhål-
les mot inbetalning av 160 kr på föreningens plusgiro
nr 491 82 94-2.

FÖRENINGEN NYCKELHARPANS STYRELSE

	Telefon
Ordförande Sture Möllerman	08-768 13 66
Kassör Paul Westman	08-649 22 09
Sekreterare Monica Hedelius	08-754 24 57
Ledamot Anders Hägg	08-581 660 7
Ledamot Kerstin Käverud	070-399 92 98
Ledamot Bo Nilsson	08-716 96 96
Ledamot Kerstin Svanström	08-35 22 00

Adressändringar skickas till
Paul Westman, Sotholmsvägen 20, 122 48 Enskede

Föreningen Nyckelharpan org. nr 802011-4289

Titta gärna på föreningens hemsida!
www.nyckelharpan.org

OMSLAGSBILDEN

Föreningen Nyckelharpan spelkurs 2005 på Eric Sahlström
Institutet i Tobo. Den har genomförts årligen sedan 2001.
Läs mer på sid 7 och anmäl dig snarast till årets kurs.

Foto Sture Möllerman

INNEHÅLL

i detta nummer

Byta strängar	sid. 3
En finlandssvensk vals	sid. 4
Låtkursen i Kungsängen och Runsavalsen	sid. 6
Vår egen helgkurs i Tobo	sid. 7
Kallelse till årsmöte	sid. 8

Medlems- avgiften 2009

Med detta nummer av Tidningen Nyckelharpan finns
ett inbetalningskort. Använder du detta så glöm
inte att skriva in ditt namn och avsändaradress.
Detta gäller även om du betalar in avgiften via internet. Vår
kassör har ej möjlighet att spåra anonyma avsändare och vi
tappar därför varje år bort några medlemmar.

Sonia Sahlström och Håkan Larsson
fiol · munspel · silverbasharpa

KONSERT
5 april
kl 15.00

Eric Sahlström
Institutet i Tobo

Info:
0736-500267
0702-668644

CD:n
'Glädjen'
släpps i
vår

Foto: T. Fahlender

EO DIGITAL AB

EO Digital AB är Föreningen Nyckelharpan sponsor i
form av mycket generösa villkor vid tryckning av vår med-
lemstidning. Vi tackar alla hos företaget som på detta sätt
stödjer vår verksamhet.

Det brukar alltid avges en massa löften så här i början på året. Ett av dessa kanske är att bli bättre på att spela nyckelharpa. I så fall är det hög tid att leva upp till det och snarast anmäla sig till någon kurs eller kanske en längre utbildning. I detta nummer av Tidningen Nyckelharpan kan du hitta förslag på sådan utbildning.

Är du eller någon annan i din omgivning mellan tretton och tjugio år, finns även chansen att få en veckas folkmusik-utbildning på Ekebyholm i Uppland utan kostnad. Denna möjlighet ges genom stipendier från Eric Sahlströms Minnesfond.

Vi som passerat denna åldersgräns och kanske fått ytterligare några år på nacken kan till en början anmäla oss till Föreningen Nyckelharpan's årliga spelhelg i Tobo. Denna gång hålls kursen 28-29 mars. Mer information och anmälan hittar du sist i den här tidningen.

Ha ett riktigt bra spelår önskar

*Sture Möllerman, ordförande
mollerman@telia.com*

Byta strängar

Några nyckelharpspelare har hört av sig och undrat vilka resonanssträngar man ska välja vid strängbyte.

Det kan variera en hel del bland byggare/spelmän. Självt har jag sedan flera år individuella resonanssträngar på mina harpor enligt nedan, medan de flesta nöjer sig med två eller tre olika strängtjocklekar.

Resonanssträngar

D'Addario guitar

G:	0.014 inch	(0,36 mm)	ospunnen
Fiss:	0.015 inch	(0,38 mm)	---
F:	0.016 inch	(0,41 mm)	---
E:	0.017 inch	(0,43 mm)	---
Ess:	0.018 inch	(0,46 mm)	---
D:	0,019 inch	(0,48 mm)	---
Ciss:	0.020 inch	(0,51 mm)	spunnen
C:	0.021 inch	(0,53 mm)	---
B:	0.022 inch	(0,56 mm)	---
Bess:	0.023 inch	(0,58 mm)	---
A:	0.024 inch	(0,61 mm)	---
Ass:	0.025 inch	(0,64 mm)	---

Spelsträngar

1 A:	0,5 - 0,55 mm	ospunnen
2 C:	Prim cello D Orcestra	
3 G:	Prim cello G Medium tone	
4 C:	Prim cello C Medium tone	

Många har idag spunnen A-sträng som kan ge en något mjukare ton. Det är en smaksak, tycker jag.

Sture Möllerman

KURSER på ESI

Föreställning med ettårskurserna 07-08

ETTÅRSKURSER ht09-vt10

FOLKMUSIK

på Nyckelharpa eller Fiol

- Utveckla ett dynamiskt och personligt låtspel som bottnar i traditionen
- Arrangera låtar
- Skapa sceniska produktioner med musik och dans
- Lämplig inför högskolestudier

FOLKDANSKURSEN

- Utveckla ditt dansande
- Skapa sceniska produktioner med musik och dans
- Utveckla och praktisera olika former för dansundervisning
- Lämplig inför högskolestudier

Ansök till kurserna senast 18 maj. Mer info på www.esitobo.org • 0295-342 90 • info@esitobo.org

Nya HELGKURSER i vår

Folksång med Anders Larsson 28/2-1/3.
Anmäl senast 12/2.

Fiol med Patrik Andersson 14-15/3.
Anmäl senast 26/2.

Nyckelharpa med Niklas Roswall 18-19/4.
Anmäl senast 2/4.

Folkmusik på blås med Pontus Estling 25-26/4.
Anmäl senast 9/4.

**Danskurs i polska med Ami Petersson Drege-
lid och Jeanette Evansson 16-17/5.**
Anmäl senast 28/4.

Mer info om helgkurserna och anmälningsblanketter:
www.esitobo.org • 0295-342 90 • info@esitobo.org

SOMMARKURSER och DISTANSKURSER se www.esitobo.org

ERIC SAHLSTRÖM INSTITUTET
NATIONELLT FOLKMUSIKCENTRUM I TOBO

En finlands-svensk vals

Efter att Sverige och Finland levt ihop i sexhundra år, så skildes de åt för tvåhundra år sedan. Budskapet om *Märkesåret 2009* uppmärksammas nu på olika sätt genom historiska beskrivningar, romaner och inslag i medierna.

Sexhundra år är en lång tid och man kan undra hur pass mycket gemensamt det finns när det gäller den folk-

liga musiken. Enklast är väl kanske då att snekla på den finlandssvenska delen i Österbotten. Där borde det finnas vissa likheter med den svenska allmogemusiken. Efter att sporadiskt (under de sista tio åren) ha använt melodier från Österbotten, så har jag hittat vissa likheter men också stora skillnader. Bra låtar och vackra melodier finns det i alla fall gott om.

Traditioner från t.ex. *silverbröllop* är mycket väl beskrivet i olika dokument. Folkmusiken användes då i uppställningsdanser och ceremonier, där menuett och polska dominerade. Polska i 2/4 takt förekommer ofta och t.o.m. finns uppgifter att man dansade till marscher.

För den som vill fördjupa sig i ämnet kan rekommenderas *"Musik och människor, folkmusik från Kristinestadsnejden"*

Vals efter Karl West, Replot

nedt. Wilhelm Sjöberg 1898

teckn. från Helsingby spelmän "Låtar" av B. Johansson 5 jan 1998

Chords: Dm, A7, B^b, F, Gm, Am, A7, Dm, A7, B^b, F, Gm, A7, Dm, Dm, Dm, A7, Dm, Dm.

Kung Davids vals efter Matts Israelsson Ström, Malax

nedt. O. Andersson 1902

teckn. från Helsingby spelmän "Låtar" av B. Johansson 5 jan 1998

Chords: D, G, A7, D, D, D, D, G, A7, D, G, A7, D.

Valserna spelas sammanhängande två ggr.

utgiven av Finlands svenska folkmusikinstitut 2004. Här beskriver Ann-Marie Häggman och Marianne Maans traditionerna i text, foto och noter. En CD finns också med, där man kan lyssna på många betydelsefulla traditionsbärare. Själv fastnade jag för den finlandssvenska musiken efter att ha hört Helsingby spelmäns LP: "Låtar efter Istas-Matt, Jockasin och andra" utgiven 1980.

För att uppmärksamma Märkesåret 2009, presenteras här två valser som tecknats efter Helsingby spelmän. Den första är en typisk finsk melodi i moll, medan den andra påminner litet mer om en svensk vals i dur. Bägge passar bra för nyckelharpa och de kan med fördel sättas samman och spelas som en vals: "En finlandssvensk vals".

Benny Johansson

Från en säker källa har meddelats att den här valsen/valserna plus ytterligare ett antal Österbottenlåtar kommer att framföras av gruppen "Roslagsvår" på Slagstastämmans scen i Hallunda den 14 februari.

Åk gärna dit och lyssna!

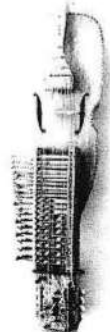
Redaktionen

ERIC SAHLSTRÖM INSTITUTET

NATIONELLT FOLKMUSIKCENTRUM I TOBO

Tobotorsdagar i vår

- 12/2 Tensta spelmans- och folkdanslag
- 26/2 Österby spelmans- och folkdanslag
- 12/3 Tierps spelmanslag och Strömsbergs folkdangille
- 26/3 Söderfors brukskapell med bygdedansare
- 23/4 Lövstabygdens spelmän
- 7/5 Trollrike spelmän
- 14/5 Gås-Andersbygdens spelmän

Våra gäster underhåller fram till fiket. Därefter är alla spelmän välkomna att delta i spelet till dansen eller samlas i mindre grupper i huset. Kl 19.00-22.00.

Fri entré! Välkomna!

Gå kurs i Tobo! Se vårt kursutbud på www.esitobo.org!

www.esitobo.org info@esitobo.org
0295-342 90

Foto: Ditte Andersson

ERIC SAHLSTRÖM STIPENDIET

Sista ansökningsdag 30 april 2009

Eric Sahlströms Minnesfond, www.ericshahlstrom.se

Är du mellan 13–20 år och spelar nyckelharpa eller fiol är du välkommen att söka årets Eric Sahlström stipendium.

Stipendiet består av en kursplats på sommarens fiol- och nyckelharpskurs på Ekebyholms slott i Uppland den 21–25 juni.

Spela in två valfria låtar på kassetband, mini-disc eller CD och sänd din ansökan senast den 30/4 till: Eric Sahlströms Minnesfond, att. Cajsa Ekstav, Torkelsgatan 28A, 753 24 Uppsala.

E-post: cajsa.ekstav@bredband.net

Ange namn, ålder, adress, tel. nr. och ev. e-post.

För ytterligare information, kontakta gärna Cajsa Ekstav, tel. 018–12 16 20 eller Sonia Sahlström-Larsson, tel. 018–14 14 80.

Låtkursen i Kungsängen

Den senaste träffen med Föreningen Nyckelharpan – låtkurs med efterföljande julfest – samlade runt tjugo nyckelharpspelare och blev en lyckad tillställning.

Som tema hade valts låtar från södra Uppland och undertecknad hade ur sin repertoar plockat fram en vals och en schottis från trakten kring Rosersberg efter August Karlsson och en polska efter Karl Fredrik Haglund, Ventholmen Hilleshög. Dessutom en mazurka, men den kom långt ifrån Uppland, närmare bestämt Skogstorp mellan Göteborg och Lilla Edet. Den spelades ursprungligen av Nils Eriksson, fiolspelman från Skogstorp.

Samtliga låtar finns nu att avlyssna på vår hemsida nyckelharpan.org för de som inte hade möjlighet att närvara vid inläringen i Kungsängen.

Valsen som jag fått via Gösta Sandström och hans kusin Ragnar Karlsson finns dessutom här i notskrift och är hämtad ur häftet "August Karlssons låtar efter spelmän i södra Uppland och Södermanland". I häftet som finns att köpa genom Uplands Spelmansförbund hittar man bland närmare femtio låtar även den schottis som vi lärde oss.

Ragnars far August Karlsson var spelkamrat till bland andra Adolf Andersson f. 1849, fiolspelman och trädgårdsmästare vid Runsa gård i Väsby. Det berättas att Adolf reste till spelmanstävlingen i Uppsala 1909 för att delta, men blev så nervös vid åsynen av juryn och den stora publiken, att han tvärt vände och reste hem igen. Vid spelmanstävlingen i Vaxholm året därpå gick det bättre, dock utan att han erhöll något pris, men med ett särskilt omnämnande från juryn för ett konstnärligt spelsätt.

Sture Möllerman

RUNSAVALSEN

efter Adolf Andersson

Föreningen Nyckelharpan 9:e helgkurs i Tobo 28-29 mars

Den här gången kommer vi att disponera Eric Sahlström Institutets lokaler tillsammans med årets distanskurs i nyckelharpspel. Deltagarna i ESIs kurs är inte fler än att vi tillsammans kommer att få god plats både för spel och för logi. Och vem vet, vi kanske kommer att få träffa nyckelharpspelare som vi tidigare ej mött.

Vår kursledare den här gången blir *Marcus Svensson*, en av landets främsta nyckelharpspelare tillika välrenommerad pedagog. Har är känd bland annat som en av medlemmarna i Nyckelharporkestern och han arbetar även med musikutbildningen vid folkhögskolan i Hemse, Gotland. Vi ser verkligen fram emot att få träffa honom.

Vi möts kl 9.00 på lördagmorgon. Då blir det välkomstfika, upprop och inkvartering. Efter detta startar vi kursen. Avslutning blir omkring kl 14 på söndagen.

Vi har som tidigare inte obegränsat antal platser till kursen, så anmäl dig omgående för största chans att komma med.

Priset är satt till 1200:- per deltagare. Med andra ord något subventionerat av Föreningen Nyckelharpan, vilket innebär att medlemskap är ett krav. Mat och logi inklusive lakan och handdukar ingår i priset. Vill du ha starkare dryck än vatten till lördagsmiddagen får du ta med dig detta själv. Har du speciella önskemål vad gäller rumskamrat eller mat, hör av dig i god tid till Sture Möllerman. 08 - 768 13 66.

När din anmälan kommit Föreningen Nyckelharpan tillhanda får du ett inbetalningskort och en vägbeskrivning till Tobo som en bekräftelse på att du kommit med. Om inte annat får du besked per telefon.

Välkommen!

Skicka nedanstående talong ifylld (TEXTA!) till Sture Möllerman, Riddarstigen 17A, 183 30 Täby.

Ja, tack!

Jag vill vara med på Föreningen Nyckelharpan's helgkurs vid Eric Sahlström Institutet i Tobo den 28-29 mars 2009 och anmäler mig härmed.

Namn _____

Adress _____

Tel nr _____ Namnteckning _____

BSVERIGE
PORTO
BETALT

FÖRENINGSBREV

Föreningen Nyckelharpan c/o Möllerman, Riddarstigen 17A, 183 30 Täby

KALLELSE TILL**Föreningen Nyckelharpan
årsmöte 2009 med harpspel****I SOLLENTUNA TORSDAG DEN 2 APRIL KL 19.00**

Föreningen Nyckelharpan's årsmöte hålls denna gång i Sollentuna, Gemensamhetslokalen på Tegelhagsvägen 141. Där finns goda parkeringsmöjligheter för oss som kommer med bil. Åker man kollektivt är buss nr 516 från T-centralen (Sveavägen) till Silverdals kapell ett av flera bra alternativ. Därefter en promenad på 450 meter.

Verksamhetsberättelse 2008 och ekonomisk redovisning kommer att delas ut under kvällen men även presenteras på föreningens hemsida www.nyckelharpan.org i god tid före mötet.

Efter årsmötet, som brukar vara snabbt avklarat, kommer vi som vanligt att spela en hel del kända låtar tillsammans och även avnjuta en enkel fika. Kanske blir det även tid för att lära ut någon ny eller mindre känd låt – eller varför inte – spela igenom den finlanssvenska vals/valserna som presenteras på sidan fyra i detta nummer av Nyckelharpan. Det kan därför vara en god idé att ta med lämplig inspelningsapparat, såvida du inte är behäftad med ett mycket gott hörselminne.

Välkomna till en trevlig kväll!
Styrelsen

FÖRSLAG TILL DAGORDNING

- 1 Mötets öppnande
- 2 Fråga om mötets behörighet
- 3 Godkännande av dagordning
- 4 Val av ordförande och sekreterare för mötet
- 5 Val av justeringsmän att jämte ordföranden justera dagens protokoll
- 6 Val av rösträknare för mötet
- 7 Föreningens verksamhetsberättelse
- 8 Föreningens ekonomiska berättelse
- 9 Revisorernas berättelse
- 10 Fråga om avgående styrelses ansvar
- 11 Verksamhetsplan och budget för 2009
- 12 Fastställande av 2010 års medlemsavgift
- 13 Val av styrelse för år 2009
- 14 Val av revisorer och revisorsuppleant
- 15 Val av valberedning
- 16 Övriga frågor
- 17 Mötet avslutas

PORTO

Föreningen Nyckelharpan
c/o Möllerman
Riddarstigen 17A
183 30 TÄBY